

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

preherata
cotka
Maria Spencet

Piotrków Tyb

zdj. ksaw

ZWZ-AK
Okw. Łódź
Obw. Piotrków
Tyb

††

JUSTYNOWA Kazimiera

Ps. „Matka”; „Jeściawa”

3468/Wsk
1

J. 3468/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — JUSTYNA KAZIMIERA
ps „matka” - „Teściowa”
.....

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 2

VI. Fotografie — Xerox 206 1/3

1. materiały dokumentacyjne

1/1 - relacja o Kazimierze Justynowej sporządzona przez
Danutę Tybus i Marię Śpiwak, k. 3, s. 1-3.

Relacja o Kazimierze Justynowej

opracowana przez siostrę Danilę Rybus i Marię Spiewal

Kazimiera Justynowa z domu Barnach, nauczycielka Szkół Powszechnych w Piotrkowie Tryb., w latach 1920 - 1939, urodziła się w r. 1893 we wsi Mierzeń w pobliżu Ryfalone koło Krakowa. Ten obszar znajdował się w okresie rozbiorów Polski i długoletniej niewoli pod zaborem austriackim. Z domu rodzinnego wyniosła wielkie umiłowanie Ojczyzny i pragnienie odzyskania wolności. Już w okresie młodych lat jako studentka Seminarium Nauczycielskiego w Krakowie była członkinią POW i Strzelca - dwóch jej braci walczyło w Legionach pod dowództwem Józefa Piłsudskiego. W wolnej Polsce rozpoczęła pracę nauczycielki w wiejskiej szkole w Konorninach w pobliżu jej rodzinnej wsi.

W r. 1920 przenieśli się do Piotrkowa Tryb., gdzie uprzednio przybyła wraz z mężem jej siostra Stefania Piotruszowa - również długoletnia nauczycielka w tym mieście.

Kazimiera Barnach rozpoczęła pracę pedagoga w Piotrkowie Tryb. w Szkole Powszechnej przy ul. Sulejowskiej. Tam poznała Wincentego Justynę - kierownika Szkoły i w roku 1924 wychodziła za niego za mąż. Ma troje dzieci syna Jerzego i dwie córki Danutę i Marię.

W okresie swej pracy nauczycielskiej była szanowaną i cenioną w Piotrkowie Tryb. pedagogiem o wyrazistej osobowości i wielkim sercu.

Podchodził tragiczny dla Polski wrzesień 1939 r.. Rozpoczęła się okupacja hitlerowska i Kazimiera Justynowa ciężką urzędniczą przeżywała bardzo głęboko. Jako żarliwa patriotka nie mogła się pogodzić z nową niewolą umiłowanej Polski. Już w pierwszych tygodniach okupacji wraz z córkami Danutą i Marią wstępuje w szeregi organizacji podziemnej - Służba Zwycięstwu Polski - zorganizowanej w Piotrkowie Tryb. przez Antoniego Węgrzynę ps "Ostroga". Pracę swą kontynuuje w Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej Inspektoratu Piotrkowskiego należącego do okręgu AK Łódź.

W konspiracji pracę swą rozpoczęła od organizowania służby łączności i skrzynek kontaktowych dla Komendy Głównej i Okręgu ZWZ - AK, prowadzi kalendarz prasy podziemnej, pełni ofiarne funkcje płatnika. W jej domu przy ul. Parkowej 40 znajdują się schronienie i poczta żołnierze konspiracji i partyzanci Armii Krajowej. Nie odmawia też pomocy zbiegłym z piotrkowskiego getta żydom w czasie jego likwidacji w październiku 1942 r.

Wizytowny i Wincentego Justynowej
kalkulacja Justynowa

Umiera 13 kwietnia 1963 r. pozostając w pamięci swoich uczniów jako wychowawczyni - matka, oddana całym sercem polskiej młodzieży, zaś w pamięci żołnierzy AK jako żarliwą patriotką, pełną poświęcenia sprawie walczącej umiłowanej Ojczyzny.

Relację o matce Kazimierze Justynowej opracowały córki Trybna Danuta i Spiewak Maria.

1/3 - inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

- Artykuł Sabiny S. Zimowej o ratowaniu Żydów przez jej rodziców
w czasie okupacji hitlerowskiej.

anti-Communist and a threat to the regime. When they arrested Mala, she was a young wife, mother, and medical student. The family was desperate, and Danka decided to appeal. When her lawyer heard that during the war she and Mala saved two Jewish sisters, he asked for an official statement. I mailed her the required document, and Mala was set free.

Years later in the spring of 1979, I wrote to Yad-Vashem, the Holocaust Memorial Center in Jerusalem, and described what Mrs. Justyna and her two daughters did for us during the war. I asked to have Danka and Mala (Mrs. Justyna had passed away) declared Righteous Gentiles. A few weeks later, I received a reply that a special committee, after examining the case, had accepted them. I decided to bring over the two sisters.

Since they traveled alone and knew no English, our son Mark, a medical student in New York, offered to pick them up at Kennedy Airport. Mark didn't speak Polish, they no English, and, of course, they had never met. A slight mix-up at the airport scared all of them. They stayed with Mark overnight, and the next day when they saw me at the Minneapolis/St. Paul Airport, they breathed with relief. It had been thirty-four years since we had seen each other. Of course, we had changed. We weren't children or teenagers in Poland any more. We were wives, mothers, and grandmothers in far separate countries. But what remained the same was the power of our friendship.

Mrs. Justyna and a grandson. Piotrkow, 1949.

Mala, Danka, and Sabina, Minneapolis, 1979.

Kasimiera
Justynowa
ps. Matka "4"
po 17 latach z obozow
z synem Malinowem

211

Justynowa
Mala, Danka, i
Sabina Szwarc-Zimmering
wraz z synem Zygmuntem

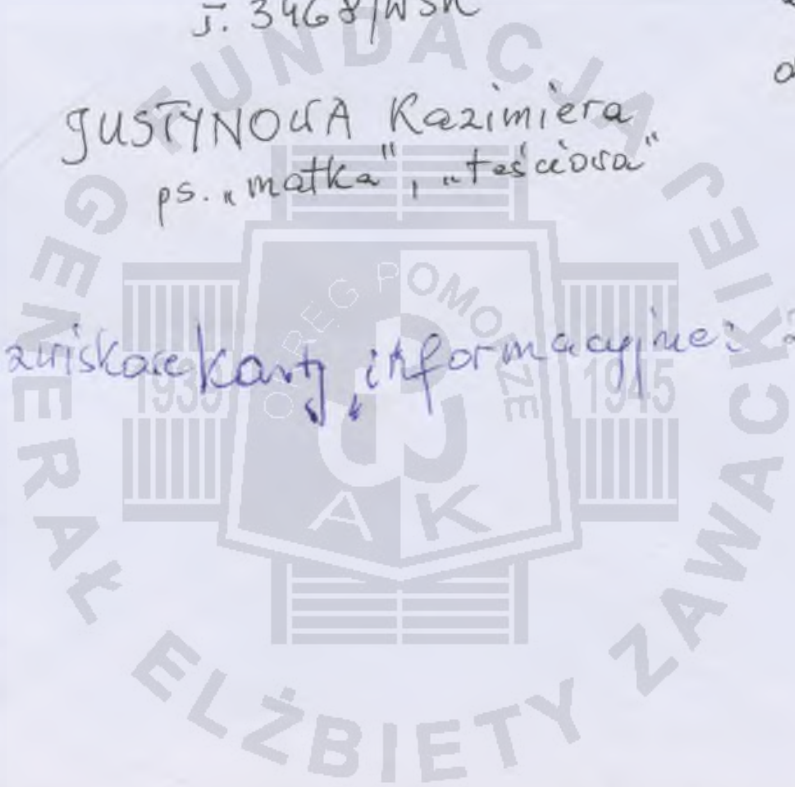

J. 3468/WSK

242-AK
tada
obr. Piotrków
Tupur.

JUSTYNOUA Kazimiera
ps. "matka", "tesciowa"

Nazwiska kandy informacyjnej 2

l

AK
Łódź
Kom. Okr.

JUSTYNOWA Kazimiera
ps. "Matka", Jesiowa

Zam. Piotrków, ul. Parkowa 40

- dom pp. Justynów był kwaterą Kom. Okręgu
AK "Gnegaza", miejscem spotkań, sztabu
Okręgu i Łączniczki "Hanki". Niemcy wtargnęli
do domu, awent. 12.V. 1944r. wyu. do Ravensbrück
Dzięki tzw. C.K. wróciła do Polski

Zob. Juszkiewicza W: Słownik Kobiet. s. 18
T. 1890/WSK

Z. Smit. Xii 2000

I) J

JUSTYNOWA Kazimiera "Matka"

AK Okręg
Łódź

Kom. Okr.

XI)39 wprowadziła w środowisko kpt. Miłosza
Obwodu Piotrków Tryb.

zob. E. Wawrzyniak "Na rubieży Okręgu AK
Łódź" Wyd. PaX1988 str. 20,21

M.Krz.

JUSTYNOWA Kazimiera
T. 3468/wsk

